

וְאַתָּגְלִימֹו, וְאַצְטִירֹו בְּדִיוּקָנָא דָאָדָם. לְבַתֵּר נֶפְקוֹ
נְקוּדִי, וְאַנְשִׁיב בָּהוּ רֹוחָא דְתַחִי, וְאַתְקִימֹו אַתְזֹוּן, בְּבָר נְשָׁ
דְקָאִים עַל רְגָלוֹי בְּקִיּוֹמָא דְרוֹחָא.

לְבַתֵּר דְנְקוּדִי אַתְקִימֹו עַל אַתְזֹוּן, יִזְהָבוּ בָהוּ נֶפְשָׁא,
אַצְטְּרִיךְ לְמַהֲוִי בְּדֻעָתָא וְסֻכְלָתָנוּ, וְלִגְטָלָא
בְמַטָּלָנוּ, וְלִמְיהָב מְזוֹגָא וְתוֹקֵפָא לְאַחֲרָא. וְדָא אִיהִי *)
בְצַלְמָנוּ כְּדָמוֹתָנוּ. כִּמְאָ דְאַוקִימָנָא, בְצַלְמָנוּ דָא רְזָא
דְעַלְמָא עִילָּאָה. בְּדָמוֹתָנוּ דָא רְזָא דְעַלְמָא תִּתְאָה.

דָבָר אַחֲרָ, בְצַלְמָנוּ אַלְין תְנוּעִי דְטַעַמִּי, דְאַינּוֹן תִיקוֹנָא
וְשַׁלְיָמוּ, בְּדֻעָתָא וְסֻכְלָתָנוּ, לְמַנְדָע יִדְיעָה לְאַסְטְבָלָא
לְעִילָּא, כִּמְהָ דְאִיהָוּ סְתִים וְלֹא אַתְגְּלִיאָ.

בְמַלְכָא דְאִיהָוּ חַפִים בְּסֻכְלָתָנוּ בְּחַכְמָתָא, וְלֹא גַטִיל
לְסִטְרָא דָא אוֹ לְסִטְרָא דָא, בְּרָא בְּחַכְמָתָא
וּבְסֻכְלָתָנוּ וּבְמַנְדָע. אָנוֹף הַכִּי, בְגַנוֹגָא דָא, תְנוּעִי דְטַעַמִּי,
בּוֹלָהוּ מַטָּלָגִיהָזָן בְּחַכְמָתָא וּבְסֻכְלָתָנוּ וּבְמַנְדָע, כִּמְהָ
דְאַתְחֹזִי. וְדָא אִיהָוּ בְצַלְמָנוּ.

בְּדָמוֹתָנוּ, אַלְין רְזִוּן דְנְקוּדִי, דְאַינּוֹן נֶפְקוֹ מְנוּ דִיוּקָנָא חֲדָא
דְנְקוּדָה עִילָּאָה, מְהַהְוָא דִיוּקָנָא סְתִיםָא דְלָא
אַתְחֹזִי, וְמְנוּ דְנֶפְקִי מְנוּ נְקוּדָה חֲדָא אַקְרָיוּ נְקוּדָיָה דָמוֹתָ,
דִיוּקָנָא דְנְקוּדָה עִילָּאָה.

דָאֵי תִיםָא אַתְזֹוּן. לְאוֹ הַכִּי, דָהָא דִיוּקָנָא, לְאוֹ אִיהָוּ לְעִילָּא,
וְלֹא תְלִיאָה תִמְןָ דִיוּקָנָא, דָהָא לְבַתֵּר דְנֶפְקִי מְרוֹזָא

דעלמא עילאה, אגלוימו ואצטיטירו כוֹלהו, מה דלא הוות מקדמתה דגא, דלאו אית דיווקנא וצירא לעילא בָּלֶל, ועל דא לא ידיע, ולית מאן דידע ביה בלאום.

ראשיתה סתימה דאתגלייא, ולא ידיע, חד נקודה סתימה איה. זההו נקודה, לא ידיע, ולא אתגלייא, ולית מאן דידע בה. אבל אהוון, לא בה אַתְצִירוֹן, ולא תלין לעילא, דהא לית תפון דיווקנא בָּלֶל. ועל דא, בקדמותנו אלין נקודה. בצלמיןו, אלין תנועי, דאייהו שלימו דבלא.

רוא הָכָא לירען מדין. תנועי דאייהו שלימו דבלא, אן איינון בבר נְשׁ. אלא רוא דא בצלמיןו, הא איה צולמי דבר נש מלגו ולבר. לנו, סוכלהנו ומדע וחכמה. לבר, ההוא צולמא דאוולא עלייה, ומדרָא ליה לבר נש בנטירו, למھוי גטיר מפלא. ועוד ההגי תנועי איינון בבר נְשׁ, בר נְשׁ איה שלים בבלא. בגונא דא בכל איינון רזין עילאיין דלעילא. ורוא דא, מה' מצערדי גבר בוננו, למשיל במטלנו, באינון תנועין דטעמי. ודרבו יחפי, באינון נקודה. מה', מיגיה אתגטיל רוא דא, למھוי לחתא פלא בגונא חדא ורוא חדא.

מה' מצערדי גבר בוננו, גנון אוולא מkapא שופר הייל, באינון מצערדי גבר, דמתתקנו כל חד וחד בדקה חייה, ידא איהו בוננו. ושאר תנועי, איינון דכתיב, ודרבו יחפי, הָנָן בזקיפוי, הָנָן למייל, הָנָן למייפסק, הָנָן לנגנא בחרדווא,

הן למשתק, הן למייב דינא. שלא איהו מנדע וסוכלתנו
למייטל במטלני בדקה יאות.

זרא, לא איהו ניגנא בחדרה, כד אתי בו צינא
דקרדינותא, בההוא בטישו דנו אוירא דכיא דלא
אתפס, יהיב חדו וחרוה, ווירק מרחוק, לניגנא בחדרה,
למאן דלא ידיע ולא אתפס כלל, וקאים בקיומיה, ולא
אתישב למנדע, עד דקריב בסכלתנו יתיר. בגין תנועין
בוחנו, כל חד וחד בדקה יאות.

ועד לא מטו אלין תנועין, כל אינון שייפין גנופא, לא יבלין
לנטלא במטלני. דהא כל שייפין גנופא אתפלנו
באתווון, דאינון עשרין ותרין אתווון, דאתגלו בפרקין
ושייפין.

תריסר שייפין, אינון פרקין גנטליין. ואלין תריסר לא גטליין
במטלני בדקה יאות, בר ברוא דתריסר תנועין,
דבוקהו עבדין להני פרקין לנטלא לוון. אית תנועין אחרניין,
למייב סוכלתנו וחייב ומדע לככל גופא, ולנטלא כל גופא,
ולמייב חדה לעילא ותaea בולא בדקה חיין.

עשרין ותרין אתווון, אינון כללא דרווא גנופא. ובכללו
אתפלנו בשייפין גנופא. ומרוא דאתווון, גופא
אשთלים. אשთארו אתווון אחרניין, דאינון עשר. תריסר
אתווון אינון קדמאי, דאינון שייפין קיומא כל גופא, למהוי
כל שייפה ושיפה על תיקוניה.

וְאַפְעָל גַּב דָּאִית בָּהוּ בְּאַתְּזֹוּן, אַתְּזֹוּן דְּאַתְּחֹזֶן בְּדִכּוּרָא,
וְאַתְּזֹוּן דְּאַתְּחֹזֶן בְּנוֹקְבָּא. בְּגַ�ז א' דִכּוּרָא, ב' נוֹקְבָּא. ג'
דִכּוּרָא, ד' נוֹקְבָּא. ה' נוֹקְבָּא, ו' דִכּוּרָא. וּבָנְ אַתְּזֹוּן בְּוֹלְהָו
אַחֲרֵנִין, מְנֻהָּוּן בְּלִילָּוּן בְּדִכּוּרָא, וְמְנֻהָּוּן בְּלִילָּוּן בְּנוֹקְבָּא. וְאֵי
תִּימָא, אֵי חַבִּי, אֵיךְ אַתְּבָנֵי אָדָם בְּרוֹא דְעִשְׁרִין וְתִרְזִין
אַתְּזֹוּן, דָהָא בְּדָ אַסְטְּבָלָן, וְאַתְּבָרִירוּ אַתְּזֹוּן דְאַצְטְּרִיבָו
וְאַתְּחֹזֶן לְדִכּוּרָא, לִית בָּרְ טְרִיסְרָה, לְקַבֵּיל טְרִיסְרָה שְׂיִיפָין.
אַלְאָ וְדָאי, אַתְּזֹוּן בְּוֹלְהָוּ בְּלִילָּוּן בְּרוֹא דִכּוּרָא, וְאַינְנוּן עַשְׁרִין
וְתִרְזִין אַתְּזֹוּן, אַתְּזֹוּן דִכּוּרָה וְאַתְּזֹוּן נוֹקְבָּי. בְּגַ�ז דְשְׂיִיפָין
בְּוֹלְהָוּ, אֵית שְׂיִיפָא בְּאַינְנוּן פְּרָקִין, דְאַינְנוּן בְּלִילָּוּן דָא בְּדָא,
וְעַיְלָ דָא בְּדָא. מְאַן דְעַיְלָ אִיהוּ דָבָר, הַהוּא דְמַקְבֵּל לֵיה
בְּגַ�זְהָ, אֵיהִי נוֹקְבָּא.

בְּכָל שְׂיִיפָין אֵית דָבָר וְנוֹקְבָּא. וְעַיְלָ דָא בְּדָא, בְּדִכּוּרָא
בְּנוֹקְבָּא. וּבְגַ�ז פֶּה, בְּלִילָּוּן אַתְּזֹוּן סְלִקְיָן בְּרוֹא דִכּוּרָא
וְנוֹקְבָּא. וְאַתְּזֹוּן בְּוֹלְהָוּ אַצְטְּרִיךְ אַלְיָן לְאַלְיָן, וְלְאַתְּחָבְרָא
אַלְיָן בְּאַלְיָן. אַעֲיָל דָא בְּדָא, בְּדִכּוּרָא בְּנוֹקְבָּא.

כ"ב אַתְּזֹוּן אַחֲרֵנִין בְּלִילָּוּן בְּנוֹקְבָּא לְתַתָּא, וְאַינְנוּן אַתְּזֹוּן
וְעַירִין. דָהָא בְּדָ אַתְּחָבָר דָבָר בְּנוֹקְבָּא, בְּתִיאוּבָתָא
דְבָכָל אַתְּזֹוּן דְשְׂיִיפָין בְּוֹלְהָוּ, לְגַבֵּי נוֹקְבָּא, אַטְיָל בָּהּ רְזָא
דְאַתְּזֹוּן, בְּאַינְנוּן מִין דִילָה, וְלִבְתָּר אַקְרִימָוּ שְׁמִים דְאַגְּלִימָוּ
אַתְּזֹוּן, וְגַפְקִי אַתְּזֹוּן אַחֲרֵנִין בְּגַ�זְהָ נְגַ�זְהָ דְאַלְיָן. וְעַל דָא אֵית
אַלְפָא בִּיתָא דְאַתְּזֹוּן עַיְלָאַין רְבָרְבִּין. וְאֵית אַלְפָא בִּיתָא

דָּתְנוֹן דַּקִּיקִין.

א' אֵיתָהוּ חֶדֶר, וּרְזָא דְּחֶדֶר, נְפִיק וְאֲגָלִים בְּרָזָא דְּלַתְּתָא, שִׁיְּפִין
עַילְאַיִן דָּאַתְּחָבָרָן בְּחֶדֶר, וְאַיְנוֹן חֶדֶר. וְעַם כֵּל דָּא, לֹא
אֵיתָהוּ אֶלְאָ שִׁיְּפָא חֶדֶר.

בְּגַיִן דְּכֶד נְפָקָא א', וְאַתְּיָהִיבָּת בְּרָאָשׁ, נְפָקָא בְּהַהְוָא
דִּיוֹקָנָא דְּהַגְּנָהוּ אַחֲרָנִין דְּאַצְּטָרִיכָו לְאַתְּחָבָרָא בְּהַדְּרִיהִי,
וּכְדָנְפָק א', אַחֲזָוִי לְתַרְיֵין דְּרָגַיִן אַחֲרָנִין, דְּאַצְּטָרִיכָו
לְאַתְּחָבָרָא בְּהַדְּרִיהִי, דְּאַיְנוֹן שְׁמָאֵלָא וְאַמְצָעִיתָא, וּבּוֹלְהָוּ
אַתְּאָחָדוּ בְּחֶדֶר, וְאַתְּחַזּוּן בְּדִיוֹקָנָא דִּילִיה. בֵּין דְּאַשְׁתְּפָחָו
וְאַתְּיִשְׁבּוּ בְּדֻובְּתִיְהוּ אַיְנוֹן תַּרְיֵין שִׁיְּפִין אַחֲרָנִין, אַתְּהָדָר
א' וְאַתְּיִשְׁבּוּ בְּדֻובְּתִיְהָ בְּרָאָשׁ, בְּסְטָרָא דִּימִינָא.

הַיְךְ עָבֵד קְוִידָשָׁא בְּרִיךְ הַוָּא. כֵּד אַתְּנוֹן נְפָקָה, אֲתִ קְדָמָה
הַנְּפִיק, רִישׁ לְכָל אַתְּנוֹן, אֵיתָהוּ א'. מָה עָבֵד קְוִידָשָׁא
בְּרִיךְ הַוָּא. אַתְּעַטֵּף בְּהַהְוָא אַתִּ, וּבְרָא שְׁמִים. וְאַתִּ דָא בְּרָא
בְּיִהְ קְוִידָשָׁא בְּרִיךְ הַוָּא, רְזָא דִּיחְוִידָא, דְּאַיְנוֹן תִּלְתָּה דְּרָגַיִן,
וְאַיְנוֹן שְׁמִים, רְזָא חֶדֶר. בְּמָא דְּאַזְקִימָנָא, וְהָא אַתְּמָר. בֵּין
דְּאַתְּבָרוּ שְׁמִים בְּרָזָא דָא, עַד לֹא הוּוּ קְרִישׁוּ וְלֹא גְּלִידָו
שְׁמִים, דָהָא טְמִירִין הָוּ גּוּ מִיְּאָ, רְזָא דָאַת א', דְּאֵיתָהוּ
לִימִינָא.

לְבַתֵּר דְּאַקְרִישׁוּ מְגּוּ מִיְּאָ, נְפָקָת אַת וּ, מְתַצְּיִירָא בְּצִיוּרָא,
דְּגַלְיִמוּ בְּדִיוֹקָנָא דָאָדָם. וְעַם כֵּל דָא לֹא חָסֵר מְהַהְוָא
דִּיוֹקָנָא דָאַת א' בְּלֹום, וְאַתְּהָדָר וְאַתְּיִשְׁבּוּ בְּדֻובְּתִיְהָ.

שָׁאֵרִי נְהִירֹ דְּהָאי אַת לְאַנְגָּרָא מְרִישָׁא דְעַלְמָא לְסִינְפִּי
עַלְמָא. גְּנִיו לֵיה נְהֹוֶרֶיה בְּאַת אַחֲרָא, וְעַבְדֵיד לְהָאי
אַת בֵּית חָד, לְאַגְּנָזָא נְהֹוֶרֶיה בְּגֻווִּיה, וְאַתְגִּנוֹי הַהְוָא אָוֹר
בְּגֻווִּיה.

וּמְהַהְיָא שְׁעַתָּא, אַתְגִּנוֹי וְאִיטְמָר, וְלֹא גְּפִיק לְעַלְמָא, בְּר
בְּחָד שְׁבֵיל דְּקִיקָא, דְּאַמְשָׁד חָד חָוֹטָא מִגְּנִיה,
וּמִגְּנִיה אַתְזֹן עַלְמָא, וְקָאִים בְּקִיּוּמִיה.

מְהָאי אַת אַתְבָּנִי כּוֹלָא. מְהָאי אַת אַתְזֹן כּוֹלָא. בְּאַת דָּא
גְּטִיר לֹזֶן קְוִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לִיְשָׂרָאֵל, וְאַתְבָּר
שְׁנָאִידָּהּוּן קְמִיְּהָgo. הָדָא הוּא דְּכַתִּיב, (שְׁמוֹת טו) יְמִינָךְ ה' גָּאָדָרִי
בְּכָחָ יְמִינָךְ ה' תְּרֵעָז אֹוֵב. בְּשְׁעַתָּא דְּגָרְמוֹן חֹזְבִּין, מָה
בְּתִיב. (אֵיכָה ב) הַשִּׁיב אַחֲרָיְמִינָו. בְּדִין בְּהַהְוָא וּמְנָא אַתְגָּלוֹן
יִשְׂרָאֵל מְאָרָעָא, וְשָׁלְטוּ בְּהָזָן שְׁזָנָאִידָּהּוּן.

א' אַתְיִשְׁב בְּדָרוּעָא, בְּרוֹא וְתוֹקֵפָא וְחִילָא, דְּאַינְנוּ תְּרִין
סְטְרִין אַחֲרֵנִין דְּאַתְתָּקֵפָו בֵּיה, וְאֵיהוּ דָרוּעָא דִימִינָא. ב'
אַתְבָּלִיל בְּגֻווָה, וּבְגִנִּישׁ לֵיה לְקַבְּלִיה, בְּנוֹקְבָא דְעִיל בְּגֻווָה
דְכּוֹרָא. בְּגִין כֵּה אַתְזֹן פּוֹלָהָgo, חָד דְבָר, וְחָד נֹוקְבָא.

א', אַתְפַּשְׁט לְאַתְזֹן אַחֲרֵנִין, וְאַשְׁתַּלְיָמו בְּשָׁלִימָgo, לְגַטְלָא
תְּרִין דְרָגָין אַחֲרֵנִין אַלְפָת, לְמַהְוִי שְׁלִימָgo דִילִיה. וְרוֹא דָא
וְהַחֲזָגִים עַלְיוֹ מְטָה פְלוֹגִי. וְהַחֲזָגִים עַלְיוֹ, תְּרִי דְרָגָין בְּחָד.
עַד דְסָלְקִין אַתְזֹן, לְשָׁתִין רְבוֹא, בְּחַוּשָׁבָן שְׁבָטִיהָgo
דִיְשָׂרָאֵל, דְּאַינְנוּ תְּרִיסָר, וְסָלְקִין לְשָׁתִין רְבוֹא. אָוֹפָ

הַכִּי אֲתָתוֹן, כִּד אֲתָמְלוֹ סְלָקִין לְשַׁתִּין. אֶלְף בֵּית גִּימָל דָּלָת
הָא וּזַיְן חִית טַת יְוֵד בָּפָט לְמַד מִם נָנוֹ סְמָך עַיִן פָּא צָדִי קוֹפָ
רִישׁ שִׁין תָּו. אַלְין אַיְנוֹן סְלִיקָוּ דָּאֲתָתוֹן, לְשִׁיתִין רְבוֹא. בְּגִינַ
לְמַהְיוֹן שְׁלִימָו בְּרֹזָא דָּאֲתָתוֹן, בְּשִׁיבִּיפִי כוֹלָהָו.

אַשְׁתָּאָרוֹ תָּו אֲתָתוֹן, וַיַּאֲיַנוֹן תְּרִיסָר. מִמְּסָתִיםָא, צָדִי
אַרְיִיכָא, נָנוֹ, פָּא, בָּפָט, וַיַּאֲיַנוֹן אֲתָתוֹן אַחֲרָגִינוֹ
כְּפֻולִים, מַנְצָפָ"ד. וַיַּאֲיַנוֹן סְלָקִי לְתְרִיסָר אֲתָתוֹן. וְכִד אֲתָתוֹן
כוֹלָהָו אַשְׁתָּלִימָו, סְלָקִין לְעַב אֲתָתוֹן, רֹזָא דְשָׁמָא קְדִישָׁא
הַקּוֹדֵשָׁא בְּרִיךְ הַזָּא אַתְּקָרִי בְּהָגָ.

חוֹשֵׁבָנוּ יִשְׂרָאֵל שְׁבָעִים נֶפֶשׁ, וַתְּרִין אֲתָתוֹן דָּאֲיַנוֹן סְהָדִי
בְּגַנְוִיָּהוּ, וַאֲתְּכַלְּלוּ בְּהָגָ, וַיַּאֲיַנוֹן יְהָה. דְּבָתִיב, (תְּהִלִּים
קָכְבָ) שְׁשָׁמָעַלְוּ שְׁבָטִים שְׁבָטִי יְהָה עֲדוֹת לִיְשָׂרָאֵל. וְעַל רֹזָא
דָּא, הַרְאֹובָנִי הַשְּׁמַעוֹנִי. וְהָא אַזְקָמוֹה, וְכֹלָהָו סְלָקָו לְעַבָּב.
בְּגַנוֹנָא דָא אֶלְפָ"א בֵּיתָא, הַסְּלָקָא אֲתָתוֹן כוֹלָהָו לְרֹזָא דְעַבָּב
אֲתָתוֹן, לְמַהְיוֹן כָּלָא רֹזָא דְגַוְפָא שְׁלִימָ, רֹזָא דְאָדָם.

רֹזָא דְרַתִּיבָא עִילָּאָה. רֹזָא דְשָׁמָא קְדִישָׁא גַּלְיִפָּא.
בְּגִינַ בְּדָאֲתָתוֹן בְּלָהָו סְלָקִין בְּסְלִיקָו דְרַתִּיבָא עִילָּאָה,
בְּדִיּוֹקָנִיָּהוּ וְגַוְפִּיָּהוּ, לְמַהְיוֹן כָּוָלָא רֹזָא חָדָא בְּדָקָא
יאָוֹת. אֲתָתוֹן כוֹלָהָו, בְּדָמְתַחְבָּרָנוּ וַאֲתִגְלִיףָו בְּגַלְוּפִיָּהוּ,
בְּרֹזָא דְעַבָּב אֲתָתוֹן גַּלְיִפָּין, אֲתִעְבִּידָו בְּלָהָו גַּוְפָא חָדָא.

מִדְרָשׁ רוֹת

(روح א) וַיְהִי בַּיּוֹם שֶׁפְטָט הַשְׁפְטִים. רַבֵּן פָּתְרִי קָרָא דְכַתִּיב,
 (איוב לח) בְּרוּן יְחִיד כּוֹכְבִי בְּקָר וַיַּרְיעַו כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים.
 מִאֵן כּוֹכְבִי בְּקָר. אַיִלּוֹן מַלְאָכִין קָדִישִׁין דְשָׁלְטִין בִּימָם.
 מִאֵן בְּנֵי אֱלֹהִים. אַיִלּוֹן מַלְאָכִין קָדִישִׁין דְשָׁלְטִין בְּלִילִיא.
 בָּא וַיַּרְא, כָּל מָה שְׁבָרָא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בְּעוֹלָמוֹ, לֹא
 בָּרָא אֵלָא לִקְרָא דִילִיה. שָׁגָגָה מְבָרָךְ, (ישעיה מא) כָּל הַגְּקָרָא
 בְשָׁמֵי וְלִבְבוֹדי בְּרָאתִיו יָצַרְתִּיו אֲף עֲשִׂיתִיו. הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ
 הוּא בָּרָא בְּרָנֶשׁ בְּעַלְמָא, וַיַּהַב בְּיַה שְׁמֵיה יְהוָה. ה', נֶפֶשׁ.
 ו', רוח. ה', נִקְרָאת נְשָׁמָתָא. י', נְשָׁמָתָא לְנְשָׁמָתָא. וּקְרָאָם,
 י"ה, אָב וְאָם. ו"ה, בָּן וּבָת.

דוֹגָמָא דְבָרָא רוח וְנֶפֶשׁ אֶקְדִישָׁא, כֵּה בָרָא רוח וְנֶפֶשׁ א
 מִסְטָרָא דְשָׁמָאלָא. וּבְדוֹגָמָא דְהַוָא הַיּוֹן עַל שְׁמָרִיו,
 כֵּה הוּא חֲרוֹת וְחַנְפֵשׁ הַשְּׁבֵלית, עַל רוח וְנֶפֶשׁ הַבְּהָמִית.
 וְלֹמַה נִקְרָאת בְּהָמִית. שְׁהַוָא מִסְטָרָא דְסָמָל וְנִחְשָׁ, דְאַיְנוֹ
 דְבָר וְנוֹקֵבָא. וְעַל דָא אָמֵר שְׁלָמָה הַמְלָך בְּחַכְמָתוֹ, (קהלת ג)
 מַי יָדַע רוח בְּנֵי הָאָדָם הַעוֹלָה הִיא לְמַעַלָה וְרוּחַ הַבְּהָמָה
 הַיּוֹרֶדת הִיא לְמַטָּה לְאָרֶץ.

וְלִסְטָרָא דְמִסְאָבוֹ, לֹא יַהַב קוֹדֶשׁ אֶבְרִיךְ הוּא שְׁמָא דִילִיה.
 שָׁגָגָה מְבָרָךְ, (ישעיה מב) אָנִי יְיָ הוּא שְׁמֵי וְכּוֹבָדִי לְאַחֲר
 לֹא אַפְתֵּן וְתַהְלֵתִי לְפִסְילִים. אָנִי, רַמּו (וַיִּקְרָא כָּיו) וַיִּסְרַתִּי אֶתְכֶם
 אֲפָנִי. ה', רַמּו לְמִדְתָּה הַרְחָמִים. לְאַחֲר לֹא אַפְתֵּן, רַמּו לְאַל

אחר, שגאָמר לא תשתחוו לאל אחר, דהוּא בסטרא
דמסאָבא.

פתח רבי ואָמר, ברוז דידוד. י' אַקְרֵי בְּדוֹגֶםָא, דָא
אלִימֶלֶךְ. ה' אַתְּקְרֵי בְּדוֹגֶםָא, דָא נָעֵמִי. וְלֹמַה נִקְרָאת
שָׁמָה נָעֵמִי, שגאָמר וַיְהִי נָעֵם ה' אֱלֹהֵינוּ עַלְינּוּ וְנוּ. וְהִ
דוֹגֶםָא, דָא רֹוַת וּבְעַלְהָ.

רֹוַת הַפְּכָה לְשָׁמָה הַתּוֹרָה. שגאָמר, (בראשית טו) וְתוֹרָה וְנוֹזָל. (שה"ש
ט יוֹנָתִי בְּחִנּוּי הַסְּלָעָה בְּסִתְרָה הַמְּדֻרְגָּה הַרְאִינִי אֶת
מְרָאֵיךְ הַשְׁמִיעֵינִי אֶת קֹולְךָ בַּיּוֹלֶד עֲרָב וּמְרָאֵךְ נָאוֹתָה.
פתח ואָמר, וְמָה וְמַעֲשָׂה יָדֵינוּ פּוֹגָנָה עַלְינּוּ. דָא עֲזַבָּדָא
דַּיְעַבָּד בָּר נָשָׁה. אֵי אַיִן עָזַבְדֵין טָבֵין, יִשְׁבּוּן עַלְיהָ
הַוְיָה. וְאֵי לֹא, יִסְתַּלְקֵמִינָה. שגאָמר, (משל יד) חַבְמוֹת נְשִׁים
בְּגַתָּה בִּתְהָ וְאַוְלָת בִּידִיחָ תְּהִרְסֵנוּ. חַבְמוֹת נְשִׁים: דָא
נְשִׁמְתָּא וְנְפָשָׁא. וְאַוְלָת, דָא נְפָשָׁה דְּשָׁמָאָלָא שְׁנִקְרָאת
עֲרָפָה.

פתח ואָמר, מָה הוּא דָאָמָר, (שה"ש) הַרְאִינִי אֶת מְרָאֵיךְ. כִּד
יִתְּעַבֵּיד בָּר נָשָׁה מְטִיפָה, בְּשִׁלְיִתָּא דָאֵמִיהָ, בְּמָה
דָאַתְרָבִּי, אַעֲילָ בִּיהְ קָדוֹשׁ בָּרוֹךְ הוּא זְעִיר זְעִיר רֹוחָ
וְנְפָשָׁא. זְגַר יִהְיֶת עַל רִישֵׁיהָ בְּלִילִיאָ. שגאָמר, (איוב בט)
בְּהַלּוּ גַּרְוּ עַלְיִ רָאשִׁי. וְעַמּוֹדָא דְּגַהְוָרָא בִּימָמָא, שגאָמר ק
(שםות יד) וַיִּסְעַ עַמּוֹד הַעֲנָן וְנוּ, וְלִילָה בְּעַמּוֹד אֲשֶׁר כֵּוֹ לְלַכְתָּ
יְוָמָם וְלִילָה. וְגַאָמָר, (משל יא בrho) בַּי גַּר מַצּוֹה וְתוֹרָה אָזָר.

וְאֹלֶף יְלִיה בֶּל אֲוֹרִיַּתָּא. וְאֹלֶף יְלִיה בֶּל פִּיקּוֹדִי. וַיַּמְרוּן
לִיה, חִזֵּי, הַדִּין הוּא דָרְךָ עַקְלָתוֹן, דָאִיתְקָרִי לִיהָ.
וּבְאַתְּרָא הַדִּין יַעֲלוּן בֶּל נְפַשְׁתָּא דָאִינְשָׁא. שְׁגָנָאָמָר, (איוב ג)
קָטָן וּגְדוֹלָה שֵׁם הוּא וְעַבְדָּחָשְׁי מַאֲדוֹנָיו.

וְאַחֲזִיעַן לִיה, בְּעַמְוֹדָא דָאִישָׁתָּא, דְהִיא עַל רִישְׁיָה, בְּפָה
רוּבִּין וְגַמְרִין וְאַרְיִין וּמְלָאָכִי חַבְלָה הַיְתָבֵין תִּפְנֵן.
וּבְלָקָא תִּפְנֵן, וְעַל דָּא אָמָר דָוד, (מהלים כב) הָאִילָה מַחְרָב
נְפַשְׁי מִיד בְּלָב יְחִידָתִי. וְדִין אַתְּרָא הוּא חִשָּׁה, וּמְלָאָכִי
חַבְלָה קָרוֹן לְהֻזֹּן לִילּוֹת. וְעַל דָּא אָמָר, מַפְחָד בְּלִילּוֹת.
לִילּוֹת מִמְּשָׁאָקָרְוֹן.

וַיַּמְרוּן לִיה, אִם תִּזְבַּח לְמִצּוֹת, בֶּל מִצּוֹה וּמִצּוֹה, יַעֲבֹדוּ לְךָ
מִינָה מְלָאָךְ טוֹב. וּבְעִידָן דְתִיעַול בְּאַתְּרָא הַדִּין,
וְתִזְבַּח לְמִצּוֹת, יַיְמָרוֹן, סּוֹלוֹ סּוֹלוֹ פָנוֹ דָרְךָ הַרִּימָוּ מְבָשָׁול
מַדְרָךְ פְּלוֹנִי דָא, וְלֹא יַשְׁלַטּוּן עַלְיךָ מְלָאָכִי חַבְלָה.

וּבְדוֹגָמָא דָא בִּימְמָא, יַיְמָרוֹן, אִם תִּזְבַּח בְּאוֹרִיַּתָּא, בֶּל אָזָת
וְאָזָת יְהִיא מְלָאָךְ, דִיעָרָד בְּאַתְּרָא הַדִּין.
וְאוֹרִיַּתָּא דְאָקָרִי אָוֹרָחָא, יְהָדָה בְּאוֹרָחָא הַדִּין, דְלֹא יַשְׁלַטּוּן
עַלְיךָ. וְעַל דָּא אָמָר, לְנַחֲזָתָם הַדְּרָךְ. וּבְתַרְדִּין יְחֻזּוֹן לִיהָ
גִּינְתָּא דְעַדְנוֹ, וּבֶל חִלָּק וְחִלָּק שִׁישׁ לְאַדִּיק בְּפָנֵי עַצְמוֹ.
וּמְשִׁבְעַיִן לִיה שִׁיקְיִים בֶּל הַתּוֹרָה.

וּבְתַרְדִּין יַיְמָרוֹן לִיה, (בראשית יב) וַיֹּאמֶר ה' אֶל אֶבְרָם לְךָ לְךָ
וְגוֹ' (שם) וְאַעֲשֵׂה לְגֹוי גָּדוֹל וְגֹוי. וַיֹּאמֶר ה' אֶל אֶבְרָם,

דא גשְׁמַתָּא, דהיא אָב לְרוֹת, וְרִם לְגֻוף. לְךָ לְךָ מֵאֶרֶץ, דָא גִּנְתָּא דְעָדָן. וּמִמּוֹלְדָתָה, דָא בְּטַן דְאִימָה, שֶׁל בָּשָׂר וְדָם. וּמִבֵּית, דָא שְׁבִינְתָּא. אֲבִיךָ, דָא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. שָׁאיַן אֲבִיו, אֲלֹא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. וְאַיִן אַמוֹ, אֲלֹא בְּגַסְתָּא יִשְׂרָאֵל. אֶל הָאָרֶץ, זֶה הָעוֹלָם הַשְּׁפֵל. וַיַּהֲבֹו לֵיהֶן בְּרָכָן האמְרִין לְעֵיל, מִזְעָשָׂךְ וְגַנוּי עַד כֵּל מִשְׁפָחוֹת הָאָרֶץ וְגַנוּי. אָמָ בר נְשׁ יוֹבָה, וַיַּהֲיָה צָדִיק, וְהוּא יָדַע שֶׁמָּא דַהֲקָדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, מַה יִמְרֹון לֵיהֶן כֵּד אִסְתָּלָק מַעַלְמָא. (תהלים צא) לֹא תִירָא מִפְחַד לִילָה וְגַנוּי, (שם) עַל כְּפָרִים יִשְׁאוּנָה פָּנָה גֻוף בְּאָבָן. מִן הָאָבָן שֶׁל בָּרָךְ עֲקָלָתָן, רְגָלָךְ כּוֹי עַד כִּי יָדַע שְׁמֵי.

וְאָמָ בר נְשׁ לֹא יוֹבָה בָּאוּרִיָּתָא, וְלֹעֲזָרְדִּין טָבָן, כֵּד יִסְתָּלָק מַעַלְמָא, יַעֲזֹל בָּאוּרָחָא חַשׁוֹבָא דָאַמְרָגָא, וְאוֹזְעָזָעָו כֵּל מַאֲן דָאַית בְּהַהְוָא אַתָּה, וַיִּמְרֹון הַזָּהָת נָעָמִי, הָאָוְלָת בָּאַתָּרָא הַדִּין מַלְיִיאָא כֵּל טָבָא, מַלְיִיאָא מָאוּרִיָּתָא. עַמּוֹד הַעֲזָן דְגַנְהָר לְהָבָא אַתָּרָא הַדִּין לְמִיחָךְ בַּיְמָמָא. וּמְמוֹדָד דָאִישָׁתָא לְאַנְהָרָא לְהָלִמְזֹול בָּאַתָּרָא הַדִּין בְּלִילִיאָא. וְעַם בָּעָלָה גְּשַׁמְתָּא לְגְשַׁמְתָּא.

אֲתִיבָא אַיִּחַי וְאַמְרָה, (וותא) אֶל תַּקְרָא אֲנָה לֵי נָעָמִי קְרָאָנָלִי מָרָא כִּי הַמָּר שְׁדֵי לֵי מָאָד. דַהֲגָעֵל לֵי בְּגֻפָא בַּיְשָׁא. אֲנִי מְלָאָה הַלְּכָתִי בָּאַתָּרָא הַדִּין, וּרְיקָם הַשִּׁיבָנִי הָה. בְּהַהְיָה שַׁעַתָּא אַמְרָה, שְׁבָנָה בְּנָתִי וְגַנוּי. שָׁגָגָמָר, (שם)

והאמיר געמי לבלטיה שבנה בנתי. אתייבת רות נפשתא קדיישא ואמרת, אל תפגעי בי לעזבה לשוב מאחריך כי באשר תלכי לך ובאשר תליני אלין וכו'. אבל ערפה, נפשתא דהיא סטרא דשמאלא, אזלא לנופא, ואתאבלות עליה. שגנאמר, (איוב יד) אך בשרו עליו יכאב ונפשו עליו תאבל. וכל זמן דאתאבל עליה, אמר הגוף לנפש הבהמית, בשביל האקליה והשתיה שנתקה לי, הנשמה בצער גדול, ובלא תורה ובלא מצוות. טול מה שגנתה לי. ונבקע הגוף.

אמר רבי, בתיב (תהלים מא) אשרי משbill אל דל וגוו. מהו דל. איש נסתר. ויאמר מה תתן לי, וכי יותר רשע אני מבל האדם שבועלם. ויעשה מריבתה עם הקדוש ברוך הוא. אשריו מאן דמשbill ליה. דבתיב, (ישעה כ) או יחזק במעז עשה שלום לי שלום יעשה לי.

דאמר רבי גהוראי, מהו דבתיב או יחזק במעז וגוו. וכי הקדוש ברוך הוא ששה בעל השלום, עוזה שלום במרומי, ציריך למי שיעשה לו שלום, ולהלא השלום שלו. אלא, העני בשעה שרואה את עצמו בדוחק, הוא עוזה מריבתה בלבפי מעלה. ומהחזק בידו של עני, וועזה עמו צדקה, בביבול, עם הקדוש ברוך הוא עוזה שלום. לפיכי שגורם לעני, שמנבקש מהילה מלפנינו יתברך, על שהטיח דברים בלבפי מעלה, והוא עוזה שלום בין לBIN קונו. מי גרם

לו לעשנות שלום. זה הנתון צדקה לעני, והחזיק בידו, דבתייב או יחזק במעזיו וננו, וזה הدل. והקדוש ברוך הוא מהו אומר. אין לנו את האדם לפניו צערו.

והכى נמי באיוב, דאמר רבי תנחים, אמר איוב להקדוש ברוך הוא, (איוב כג) מי יתנו ידעתה ואמצאהו בו אערבה לפניו משפט. עד שהטיח איוב דברים בפניהם מעלה. והוא לא בכמה מקומות בכר בתקיית המתים, והטיח דברים בפניהם מעלה, וסקל איקונין של מלך.

אלא אמר רבי נזהרアイ, בהיא שעטה אמר המCTRג להקדוש ברוך הוא, איוב שאמרת עליו איש תם וישראל אלhim וסר מרע, הרי בכר בתקיית המתים, והטיח דברים, וסקל איקונין של מלך. אמר הקדוש ברוך הוא, איוב לא בדעת ידבר.

בשעה שנתויבה איוב עם הקדוש ברוך הוא, מה הוא אומר, ש (איוב י) הטוב לך כי תעשם כי תמאם יגיע בפיך וגנו. וכי הוא טוב זה העושק שתעשה לי, אבי ואמי עשו לי הגוף, ואת עבידת אריס עמhone, ויהבת בי נשמה. ואמרת למקטרג, אך אתה נפשו שמר. מה דידך נטרת, מה דאבי ואמי, אמרת חנו בידך. וכי הוא טוב זה העושק שתעשה לי, כי תמאם יגיע בפיך. שהנפש מאוסה מצד יסורי הגוף. ועל עצת רשות הופעת, סקל איקונין של מלך.

והמקטרג קתרג על כל זה לפני הקדוש ברוך הוא. אמר ליה הקדוש ברוך הוא, איוב לא בדעת ידבר, ואינו נתפס על צערו. ובין שבא הקדוש ברוך הוא ונתקופתعمו, חזר בו ואמר, (שם מ) אחת דברתך ולא עננה ושתיים ולא אוסיף, אסביר פומיה קמי היינא.

רבי פרת אמר, כי לא בברתם נכוונה בעבدي איוב לא כתיב, אלא (שם מב) כי לא בברתם אליו נכוונה. אליו לא בברתם נכוונה, הוא עמד והצדיק את הדין, ובקש על עצמו על מה שאמר. והם לא בקשו על עצם, על מה שהטעוה במענה לשונם.

רבי יהושע דסכנין בשם רבי יודא אמר, כל החוזר בבשרים, ראויulkות בצרעת. כתיב, (במדבר יב) אשר נזאלנו ונשר חטאנו. וכתיב, (שם) אל נא תהי במתה. חבריו של איוב חזרונו במה שלא היה בו, ולא בקשו ממן מחילה, ולא בקשו על נפשם, עד שביקש איוב עליהם רחמים. והקדוש ברוך הוא הודיע להם, שחטאו במה שחזרו. ולפיכך, בעבدي איוב יתפלל בערכם.

ואמר רבי יוסי בן כסמא, מהו דברתך, (איוב מב) כי אם פניו אשא לבלתי עשות עמכם נבלה. מי נבלה, זו צרעת. כתיב, (במדבר יב) ואביה ירך ירך בפניה, ותרגם רבי יוסי ואביה מנבל נבל באפיה.

בא וראה, בשגלה הקדוש ברוך הוא אל איוב, מה כתיב.

(איוב לח) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים מֵן הַסְּעָרָה וַיֹּאמֶר רַبִּי יוֹסֵי בֶּרֶךְ לְפָתָא אָמֵר, הַשְׁבֵּב לוֹ עַל מָה שֶׁאָמַר, (שם ט) אֲשֶׁר בַּסְּעָרָה יִשְׁוֹפֵנִי, אָמַר אֱיּוֹב, רַבּוּנוּ שֶׁל עַזְלָם, שֶׁמֶא רֹוחַ סְעָרָה עֲבָרָה לְפָנָיו, וְגַתְחַלֵּף לְדַקְתִּי אֱיּוֹב, בְּאֱיּוֹב. הַרְאָה הוּא דְכַתִּיב, (שם י) וְתַחַשְׁבָּנִי לְאָוֹב לְדֹךְ. לְפִיכָּךְ הַשְׁבִּבוֹ מִן הַסְּעָרָה.

רַבּוּנוּ אָמֵר, סְעָרָה שֶׁל שְׁטָן, שַׁהְסָעִיר גּוֹפוֹ שֶׁל אֱיּוֹב. וּמְנֻלָּן הַאִקְרֵי סְעָרָה. דְכַתִּיב, (תהילים קמח) רֹוחַ סְעָרָה עוֹשָׂה דְבָרוֹ. שֶׁאָין לוֹ רִשות לְעֹשֹׂת שָׁוֹם דָבָר, אֶלָּא בְּמַאֲמָרוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא.

רַבִּי בּוֹן אָמֵר, בְּתִיב בְּשִׁ"ז, דְכַתִּיב אֲשֶׁר בַּסְּעָרָה יִשְׁוֹפֵנִי. וּבְתִיב בְּסֶמֶךְ, דְכַתִּיב מִן הַסְּעָרָה. בְּתִיב הַכָּא אֲשֶׁר בַּסְּעָרָה, וּבְתִיב הַתָּם (וַיָּקֹרְא י) לְשָׁעִירִים אֲשֶׁר הֵם זָנוּנִים אַחֲרֵיהֶם.

וְהִיא דְכַתִּיב בַּסְּעָרָה. רַבִּי רְחוּמָאִי אָמֵר, פָּעָם אַחַת זָכָר, וּפָעָם אַחַת נְקָבָה. פָּעָם אַחַת זָכָר, דְכַתִּיב (וַיָּקֹרְא ט) וְנַשָּׁא הַשָּׁעִיר עַלְיוֹן. וּבְתִיב, (בראשית כז) הֵן עָשׂוּ אֲחֵי אִישׁ שָׁעִיר. פָּעָם אַחַת נְקָבָה, דְכַתִּיב (שם לו) וַיֵּשֶׁב בַּיּוֹם הַהוּא עָשׂוּ לְדַרְפּוֹ שְׁעִירָה, וּבְתִיב בְּסֶמֶךְ דְכַתִּיב מִן הַסְּעָרָה. מַאי טַעַמָּא. שֶׁמֶשֶׁעִיר גּוֹפוֹ שֶׁל אָדָם.

וְהִיא בְּתִיב, (מלכים ב ב) וַיַּעַל אֶלְيָהוּ בַּסְּעָרָה הַשְּׁמִינִים. רַבִּי גַּחְמִיהּ וּרַבִּי יְהוֹדָה אָמֵר, בְּשַׁהְעַלְהָה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אֶלְיָהוּ לְרַקְיעָה, עַמְּדָה מַלְאָךְ הַמֹּות בְּגַדּוֹ.

אמר ליה הקדוש ברוך הוא, על מנת כך בראתי שמים, שיעלה אליו לשם. אמר ליה מלאך הרים, רבונו של עולם, עבשו יהה פרחון פה לבירות. אמר ליה הקדוש ברוך הוא, אין זה בשאר בריות, יוכל הוא להעביר אותה מן העולם, ואין יודע فهو. אמר ליה, רבונו של עולם, תן לי רשות, ואידך אליו. אמר ליה ירד, מיד ירד. בינו שראה אותו אלהו, הבריחו תחת רגליו, ובקש להעיבו מן העולם, ולא נתן לו הקדוש ברוך הוא רשות. מיד בפה אותו מהתנו, ועלה לשמים. כתיב (שם) ויעל אליו בסערה השמים.

בינו שנגלה הקדוש ברוך הוא לאיוב, בהוא סערה נגלה אליו. כתיב, מן הסערה, הנזון בפופה, ולא פשוטה. בפה אותו הקדוש ברוך הוא בଘש הילך על גחון, ודבר עמו. מה אמר ליה לאיוב. (איוב לח) איפה הייתה ביסדי הארץ. מיד שתק, ולא יכול לעמוד בתוכחתו. להורות שמעשו של הקדוש ברוך הוא.

רבי אלפסנדי פתח ואמר, (שם) בון יחד כובבי בקר, כובבים שבטרום שליטים בלילה, חוץ מאותן שליטין בבקר. וכלו משבחין ומפארין ומיחידין שמו של הקדוש ברוך הוא. אך הוא כתיב, בון יחד כובבי בקר, ולא כובבי לילה אף על פי שפטם שלתן ברגע.

(שם) ויריעו כל בני אלhim, אמר אמי ויריעו, אמר רבי

אלְכָסֶנְדרִי, בשעה שעולה עמוד השחר, אותן
בני אללים מריין בתרועה, וכל אותן הפלאקים והכוכבים
המומינים בלילה, מעבירין אותן ממקומם, ושולטים
מלאקים אחרים במקומם, להיותם ממומינים ביום.

רבי חסדי אמר, כוכב אחד יש בשמים, והקדוש ברוך
הוא מוציאו ממקומו, וילוז שמו. והוא מ מגה להגנים
ולהוציא שאר הכוכבים, וממשך כל הלילה, כיון שהוא
כוכבי בוקר שולטין, נגנו ונבלע במקומו.

אמר רבי שמואל, בתיב (שם ט) המרגיז ארץ ממקומה
ונמודיה יתפלצון. בך הקדוש ברוך הוא בעי למירנו
כל עלמא, ולארגשא ולארעשא סמכוה, לא ארעייש לייה
אלא ממקומו. מאן מוקודה. דא נקודה דציוון.

רבי רחומי אמר, מציוון הושתת העולם. דכתיב, מזמור
לאסף אל אללים ה' דבר ויקרא ארץ מפורה שמש עד
מבואו. ובתיב בתיריה, (תהלים נ) מציוון מכיל יופי אללים
הופיע.

ו אמר רבי שמלאי, בך ברא הקדוש ברוך הוא את עלמא,
אייל נהזר באנהזר, ואלביש דא בדא, וברא
שמים. דכתיב, (שם כד) עיטה אור בשלה מה נטה שמים
כירעה.

והאי אור, אקרי אור לבשו. אור קדמה, דאתלבש ביה
הקדוש ברוך הוא. וזהו אור אתחפש בהוד והדר,

ואיברי עלמא. דכתיב, הָוֶד וְהַדֵּר לְבִשְׁתָּכִי נוֹטָה שְׁמִים
בִּירִיעָה.

רבי חזקיה אמר, בשנintel הקדוש ברוך הוא אמר השלג, זורק
לתוכם מתחת כסא כבודו, נטול בשיעור שעלו,
דכתיב, מי מדד בשעלו מים.

רבי יודאי אמר, בשיעור שליש זרת נטול, זורק לתוכם מים.
דכתיב, (ישעה ט) וכל בשלש עפר הארץ. וכתיב, (איוב ל) כ
לשלג יאמר והוא הארץ.

ומתחת המים, נקבע מקום אחד בתקילה, באמצע תהום,
ונעשית שם אבן אחת משוקעת באמצע תהום,
ועלתה למעלה ונראית בציון. והיא נקודת העולם.

רבי יוסי אומר, סגול גולגולתא לא מתמווקמי, אלא מגו
חד נקודת, באמצע, וההיא נקודת איה מקום של
עולם, ומהם נתפשטה הארץ לבל רוחותיה. רבי חזקיה
אמר, בעין בריתו של אדם.

בשעה שנקבעה הארץ מתחת המים, מה כתיב, (בראשית א)
יקו המים מתחת השמים אל מקום אחד ותראה
היבשה. בין שראו המים היבשה, היו עולמים ונגביהם
לבסורה בבראשותה, עד שנגע בהם הקדוש ברוך הוא
ונסו, דכתיב (תהלים קד) מן גערתך ינוסין.

ואף על פי שהוא נסין, לא היו משתבכין. מי טעם. מפני
שהיו מבסין עליה בתקילה, ועבדיו נסין מפניה. מה

עַשְׂה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. נִטְלֵב בְּמִין צָרוֹר שֶׁל חֲרִשׁ, וְחַקָּק בּוֹ שֶׁמוֹ שֶׁל עַבְדָּיו שְׁמוֹת, וְהַשְׁלִיךְ לְתוֹךְ הַמִּינִים, וְעַמְדוּ מִיד, וְנִשְׁתַּכְבוּ.

וּבְאֵיזָה מֶקְומָן עַמְדוּ. בָּצְיַוְן. דְּבָתִיב, (שם ט) מַצְיוֹן מְכֻלָּל יוֹפִי, זֶה שֶׁמוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. וּבְשָׁהָאָרֶץ מִתְמַופְּתָת, אֵינָה מִתְמַופְּתָת אֶלָּא מִמְּקוֹם זֶה, שַׁהְוָא מֶקְומָן הָעוֹלָם.

רַבִּי פְּרַת אָוֹםֶר, הַגְּשִׁבָּע בְּאֶמֶת בְּשֶׁמוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, צָרוֹר זֶה שְׁחַתּוּם בּוֹ שֶׁמוֹ, מְסַתְּלִיק לְמַעַלָּה בְּחִדּוֹת, וּמְתַקְּיִים בּוֹ, וְהָעוֹלָם מְתַקְּיִים. וְהַגְּשִׁבָּע לְשָׁקָר, אָתוֹ צָרוֹר עוֹלָה וּמְסַתְּלִיק, וּרֹאָה שַׁהְוָא שְׁוֹא, וְאָנוּ הָעוֹלָם מִתְמַופְּתָת, וּרֹאָה לְחַזּוֹר לְתוֹהוֹ וּבָוָהוֹ. שָׁאַיִן הָעוֹלָם מְתַקְּיִים, אֶלָּא עַל שֶׁמוֹ הַחַתּוּם בְּאֶמֶת. וְעַל דָּא בָּתִיב, (שם ט) לֹא תְשִׁא אֶת שֵׁם הֵ' אַלְהִיכְךָ לְשְׁוֹא.

רַבִּי חִזְקִיָּה אָוֹםֶר, מֶקְומָן כָּל הָעוֹלָם בָּלוֹ, הִיא נְקִידָה אַחַת, אֲשֶׁר עַלְיהָ עוֹמֵד הַבָּל. וְהַכְּבּוֹד אִינוּ בָּרוּךְ אֶלָּא מִמְּקוֹמוֹ. דְּבָתִיב, (יחזקאל ג) בָּרוּךְ בְּבּוֹד הֵ' מִמְּקוֹמוֹ. מַאי (איוב ט) וְעַמְוִידִיכְךָ יְתַפְּלִצּוֹן. רַבִּי פְּרַחִיא אָוֹםֶר, אַלְוֹ עַמּוֹדִים סְמִכִּין יִסּוּדָא, וּקְיֻמָּא דַעֲלֵמָא עַלְיִהוּ. וּבְמַה אִינּוֹן. ז'. דְּבָתִיב, (משל יט) חַצְבָּה עַמּוֹדִיכְךָ שְׁבָעָה. יִסּוּד דָּא אִינּוֹן סְמִכִּין, צְדִיק אַחֵר. דְּבָתִיב, (שם י) וְצְדִיק יִסּוּד עוֹלָם. עַמּוֹד לֹא בָּתִיב, אֶלָּא יִסּוּד, יִסּוּד דַכּוֹלָא קִיְימִין עַלְיהָ.

בגָּנְגָּד זוֹה, שֶׁבַעַת רְקִיעֵין הָןּוּ. וְשֶׁבַעַת כּוֹכְבִים רָצִין וְחוֹזְרִין הָןּוּ.
שֶׁבַעַת אֲרֻצּוֹת. שֶׁבַעַת יְמִים. שֶׁבַעַת תְּהוּמוֹת. וּכְלָם
תְּלִוִּים בְּמַאֲמָר הַהוּא. שָׁנָאָמָר, הַבּוֹנֶה בְּשָׁמִים מַעֲלוֹתָיו. הַמְּ
ז' סְפִירֹות, מַעֲלוֹת גְּדוֹלֹת, עֲמוֹדִים חָקּוּקִים בְּשָׁמוֹ הַגְּדוֹלָל,
וּכְלָם תְּלִוִּים בְּמַאֲמָר אֶחָד, וְהַמְּשָׁמִים הַעֲלִיּוֹנִים.

וּשֶׁבַע אֲרֻצּוֹת קְדוּשֹׁת, שְׁמֹזְדוּגִין עַמְּהָן. וְלֹא אִית בְּהָזֵן
פִּירְזָדָא. שָׁנָאָמָר, (בראשית א) וַיְהִי עָרֵב וַיְהִי בְּקָר יּוֹם
אֶחָד. יוֹם שְׁנִי, יוֹם שְׁלִישִׁי. יוֹם רְבִיעִי. יוֹם חֲמִישִׁי. יוֹם
הַשְׁשִׁי. עַד יוֹם הַשְׁבִּיעִי. א (שמות כ) כִּי שִׁשְׁתַּיִם יְמִים עָשָׂה הָהָר.
וּבְגָנְגָדָם שֶׁבַעַת עֲמוֹדִים חָקּוּקִים, שְׁהָם תְּלִוִּים בְּשָׁמִים. וְאַינְנוּ
שְׁנִי עָשָׂר שְׁבָטִים, דְּאַינְנוּ תְּלִוִּין בְּמִדְתָּא יַעֲקֹב,
הַגְּקָרְא שָׁמִים. שָׁנָאָמָר, (מלכים א ח) וְאַתָּה תִּשְׁמַע הַשָּׁמִים
מִבּוֹן שְׁבַתְךָ, וּבְתִיב (דברים י) שְׁמָע יִשְׂרָאֵל וְגוֹ.

רַבִּי רְחוּמָאִי אָמָר, הַשֶּׁבַעַת עַלְיוֹנִים, הַמְּשָׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוּשָׁ
בְּרוּךְ הוּא. (עמוס ט) וְאַגְּדָתוֹ, מַאי אַגְּדָתוֹ. הַמְּשָׁבַע
מַעֲלוֹת לְמַטָּה מֵהֶם, שְׁעוֹמְדִים עַל הָעוֹלָם, וּמְנַהֲגִים אֶזְתָּה.
עַל אָרֶץ, זֶה אָרֶץ הַתְּחִתָּה. יִסְדָּה, זֶה אָרֶץ הַעֲלִיּוֹנָה.
הַגְּקָרְאָת בִּינָה, וְהִיא תְּלִוִּיה בְּחַכְמָה. וּמַאי אִיהָן, תִּבְלָל.

שָׁנָאָמָר, (ירמיה י) מִכִּין תִּבְלָל בְּחַכְמָתוֹ.

(עמוס ט) הַקּוֹרָא לְמַי הַיִם, יִם אֶחָד, וְהַן שֶׁבַעַת. רַבִּי
בְּרוֹסְפְּדָאִי אָמָר, הַלָּא יִם אֶחָד בְּעוֹלָם הוּא. אָמָר
רַבִּי רְחוּמָאִי, יְמִים בְּתִיב. דְּכַתִּיב, וְלִמְקוֹנָה הַמִּים קָרָא יְמִים.

ובוילן נבנְסִין לִים הַגָּדוֹל, וְהֵם שְׁבֻעָה, וְכֹלֶם נְבָנְסִים בּוּ, זֶה לְמַטָּה מִזָּה, עַד הַתְּהוֹם, עַד שְׂתַמְצָא יִם הַגָּדוֹל שְׁבֻעָה. זֶה עַל זֶה, וְכֹלֶם תְּלִינִים בְּמַאֲמָר אֶחָד.

אמָר רַבִּי שְׁמַלְאִי, אִימְתֵּי הַעוֹלָם מִתְמוֹטָט. בְּשֻׁעָה שְׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מִבֵּית וּרְאוֹה בּוּ. שָׁגָגָא מָר, (תְּהִלִּים יד) ה' מִשְׁמִים הַשְׁקִיף עַל בְּנֵי אָדָם וְגַ�.

רַבִּי גַּהְוָרָא וּרַבִּי יַצְחָק קָמָיו בְּגַהְוָרָא, כִּד גַּהְרַיְמָא, לְמִיהָד בְּאוֹרָחָא. עַד לֹא נִפְקַי, וְזַקְפַּעַנְזָהִי רַבִּי גַּהְוָרָא, חַמָּא בְּכוּבָּבִי בְּקָר דָקָא מִרְתָּהִי. אָמָר רַבִּי יַצְחָק, חַזִּי אַינְנוּ כּוֹבְבִיא דָקָא מִרְתָּהִי בְּדַחְיִלָּא דְמִרְיָהּוֹן, הַשְׁתָּא מְטִי זְמַנְיִיהִו לוֹמְרָא.

בְּגַין, דְּאַינְנוּ בְּנֵי אֱלֹהִים, קִיּוֹם עַלְיָהּוּ. וּכְדָמְסִימָו שָׁאָר חִילִין דָקָא מִשְׁבָּחִין בְּלִילִיא, אַינְנוּ בְּנֵי אֱלֹהִים תּוֹקַעַן תְּרוּעָה, וּמְתַבְּגִשִּׁין בֶּל מְשִׁרְיוֹן דְשַׁלְטִין בְּלִילִיא לְאַתְרִיהִו.

בְּרוּן אַינְנוּ כּוֹבְבִיא דְשַׁלְטִין בְּיַמָּא, בְּצִפְרָא, מִרְתָּהִין וְדַחְילִי וְסַלְקִי שִׁירְתָּא. וְהַשְׁתָּא מְטִי זְמַנְיִיהִו, לְשִׁבְחָא לְמִרְיָהּוּ, בְּזַמְנָא דָא דְשָׁמְעִין הַהִיא תְּרוּעָה. דְבָתִיב, (איוב לח) בְּרוּן יְחִיד כּוֹבְבִיא בְּקָר וְיִרְיעַו בֶּל בְּנֵי אֱלֹהִים.

אַקְדִּימָו וְאַזְלָגָו, וְהֹהֶה גַּהְיָר יַמָּא. כִּד נִפְקַד שְׁמַשָּׁא וְאַתְגָּלִי לְעַלְמָא, אָמָר לֵיהֶ רַבִּי יַצְחָק לְרַבִּי גַּהְוָרָא, תְּוֹהָנָא כִּד אַסְתְּבָלָנָא בְּשְׁמַשָּׁא, דְבִי נִפְקַד, נִפְקַד סַוְמָקָא,